

(*).—Այս ծանօթութիւնք քաղուած է
(Ա.) Նոյն ինքն Տ. Արծրունի բաշահայէն
որ կը սիրէր երիտասարդներուն պատմու
իւր արկածայից կեանքն. (Բ.) Իւր ընտա
նիքին միւս անդամներէն. և (Գ.) Ժամու
նակաւոր ծերունիներէ:

Միջփոխ բոլորատուններ կունենար։ Աստուծո աշխարհակերթ խաղաղորդ կատարող լինելն էր իր լայնությունը, բայց զիրենք պարզորոշ կամարներին ամուր կենին։

Չէին ուզեր մեռնել տակալին։

Առեռնեխամար լի էր զգային գեռ ինչ շինեցինք՝ որոշած էին լինին և վերջը դ մահանալ։

Երբ պիտի դար այդ վերջը,

Երբ քրտանը, մուկերն պայծառուն էին։ Վերջապես այս ալ միջինակ գտածանք, այնու մահունքը որ ամեն ժամ ողբ քնանալին, այս անասունները կատարակած և խորամուկ, զոտու էր և զէնին անոնց անկարգորթ լինելին՝ հաղորդուն իր կրծքուն համար։

Այն պարուն իբր էր գտնվեռ մեր բրեկանմանը, գնտուուն էր միայն տիրել նոնց ի վայր։ Իրենք զրահագրատ չէրին շատ բառան ցնցուցներ կրած էին։

Ինչն տեսնար, բայց իրարու էր նային, իրենք խաղաղորդ լինելը եր բաղակառայ չէին։

(*) — Երեք տարի առաջ մեռա՝ իր
85 տարեկան։

նարուկութիւններով ընդմիջուած անառնակներ
 —Օհ, կեանքս կուտամ գաւաթ ու
 հին դիւնիկ համար, կը միմօջէ Սիւֆիլիէ
 —Մտիկ ըլլա՛ւ... Կըսէ յանկարծ Կր
 Նիւրիս...
 —Պատին մէջ կը քալեն...
 —Մուկերը...
 —Ոչ, մարդեր...
 —Սալայն օրպայահիլը բերին...
 —Կր մօտենան...
 —Դուցէ զիջէրինս հասաւ:
 —Իէ՛հ, աւելի աղէկ...
 —Համով, հեռաւ, Սիւֆիլիէ:
 —Համարձեռն դիւ, Կանիկուս...

Եւ, այս գերադպոյն զերկրնդ խառնե-
լոյն մէջ, երկու բարեխմաները իւր յիւ-
ցունէն Խօսարդն ու Միմառախն (ստան-
Շաթնապլեանի Մարգարեանները), հռովմե-
ական կիդէան երթալու պատրաստ:

Մարիան լոյս մը կը լուսանորէ գետնի
փորը...:

Լայն բաշտածը մը կայ պատին մէջ
և վեջ մարդիկ կ'երեւան:

Այս անգամ ալ երևանին սեւցած է:
—Օրն, վե՛ր, և ուղիղ բաւե՛ր, բա-
խալուկ ձայն մը:

Միւֆիէն կը ցցուի, Կոնիսթըն. անոր
հետեւէ: Բայց չէ կրնոր հասնել այն գ-
րաւայն վեհաբնական զօր Միւֆիէի ցոյց գ-
տալ մէջքը կորացնելով եւ գլուխը դե-
տեւն նետելով:

—Ձեռնախնձրդ, յարեց ձայնը:

Գառաւորները կ'աբաւաւեն:

Այն տանն անոնց փխմաւորն կ'ա-
ցունէին նախապգլուպական այն փորը գ-

[illegible][illegible]

Հանգուցեալ քահանայի մը գովասան-
լըած ժամանակ, չմտնանք ողջ մնա-
ցորդներն ինքուրթիւններն եւս մատ-
նանք ինքը:

Կէտը-վաշայէ ուրբաթ թուր-
թուականաւ եր Հաղորդութի մեղ լնե-
այս օրերս Կեսարայի պատուարու
գերդատանն ծկուրնի տիկին մը կը
գնահանի, և անցեալ չորեքշաբթի,
մինչեւան տօնն ծկկ օր առաջ, մար-
մինը կը փոխադուրի Կէտը-վաշայի ե-
կեղեցեան: Նմեցեղայն ընտանիքն կողմ
գիւման կ'ըլլայ Թաղական Խորհրդա-
նի կ'որոտի օր հետեւեալ օր տանք քա-
հանայը նեղակայ ըլլան յուզարկարու-
թիւնան: Թաղական Խորհրդադէ ըստ օր-
վորութիւնն կ'ընէ պէտք եղած նորօրե-
կութիւնը, տան քահանայից լսեց կը
արտի և անոր ալ յանձնառու կ'ըլլա-
նայ: Բայց հետեւեալ օրը, Ս. Մննջեցեա-
լուալին օրն, կը որդեալ ժաման յու-
զարկարոց եկեղեցի կը համակնին, ոչ
նէլ քահանայը կը գտնուի հ.դ.հ.հ.հ.
գտնան արարողութիւնը կատարելու:
Ատիկ անցին կ'ընեն նմեցեղային կշա-
մակ պարագայներն, և ար ուրեմն քա-
հանայ մը ճարեալ գծուարաւ, անչու-
կեպիկ յուզարկարութիւն մը կատա-
րել տալու կը յաղորդի: Ի՜նչ էր քահա-
նայից այս խմբիկն բացալորութիւն
պատճառն: — Որովհետեւ այն օր
նորօրհնէի կը պտըտնի տանին ալ
Բայց քանի որ օր առաջ բերած էր
նմեցեղան և օր առաջ Թաղական Խոր-
հրդադէ կարգադրութիւն մ'ըրած էր օր
տակար քահանայը նեղակայ ըլլան, Ի՜նչ
պէս կ'ըլլայ օր նմեցեղաը կը թորու-
նի. առուն տուն կը վազեն: Իրենք
ծուխերը պիտի չխմակնի: Բայց նմե-
ցեալ չէր կարելի անխաղ թողուլ: Եթէ
չաւտ անկպայտիւնն ազգիւր կ'ըսա-
նէր, նմեցեղայն տերերն, օր արդէն քա-
հանի քանեորն փափաղ մարդիկ չէն
ամեն ծախք ապշաւած էին: Հետե-
ւապէս, գործուած դրացեալութիւնը
այնքան անտիկն է որ հասկարարակ
բացատրութիւն մը անհրաժեշտ կը
լինի: Սկզբն կը բռնը լնէ դանդա-
թաւորութիւն և Ի Պատրիարկարաւ:

Իսկ միջ այնպես կը թուի որ այս
գործին մէջ անշուշտ թիրիմացութիւն
մը կայ, և հարկ անհրաժեշտ է որ
թաւ խորհրդոյն կամ բանասցից կողմ
մէ բացատրութիւն մը տրուի:

PARLAMENT

ԻՌԱՎԱՐԱՊՈՒԹԻՒՆ. — Շեխաբդի Արուստամյանց էֆեն անողգափի արգելափակմանը մին եղաւ մէջադատի իւրաւարարութեան վրայ գլխէն ամեն երկրայ տատղաման որեւորուն կողմէ յատարարութեան մը ստորագրումը, յձ ազգեւուն կամ ինքնիշխան պաշտօնական ներկայացուցիչը հաւաքական իշխանակարգով մը հաշմանքով թէ կը ինչպիսի փոխանակ պատկերով իւրաւարարութեամբ վերջացնել ազգաց միջև ծագող վէճերն Այս խաղաղափառական ջոյշին հասնութին յայտնող երկիրներուն մէջ են Անգլիա, Գերմանիա, Աստորիա-Հոլանդարիա, Սպանիա, Թուրքիա, Չին, Ճափոն, Պրագայի, Բանատա, ևն։ Ամերիկեան հասնողգալ իւրաքանչիւրին պատուիրակներն աւանդին ստորագրելով, նմանապէս ամեն դաւանութենէ կրեւական մարմնը, ներկայ հաղաքական անձնաւորութիւնն և մեծաքանակ տարծի մարդիկ, զոր Արուստամյանցափի պատճառաւ հոն կը գտնուեն նոյն պատճառ, վերջապէս ամեն դիմադր լրագրաց տնօրէն և խոյադատարար Այս յիշատակագրել տա օրեր մատուցուեալ Նախագահ Գ. Բիլիէնսի, որ զովից ստորագրուցներուն լարդի գիտաւորութիւնն, որ իւր ինչպիսի և իւր արտաքին գործող նախարարին կատարող հասնութեան արմատացած է Այս լրջոր ստորագրութեամբ յիշատակագրելն լուսնեկարգ պիտի հանուի, և ընդօրոյն իմիշտ պիտի գլխուի ամեն կատարարութիւններու։

Ի ՀԱՐԱՊԱՍՏՈՒՆ ԱՅՐԻՒՄԷ. — Բայտ նորադպրոց տեղեկությունաց, անգլ. Ռեխիցա Հայադրություն իւր մարդոց հետ ջարդուած է Մառապէլէսերեն, լուչէն-կուրթ լեզուաւորքն մարդոցմէն: Մառ-գապէլէսերն, սուսլին յարձակուր-մ'ընենէ հասն Արցախայեաներուն վրայ ոչ ոչ պաշտպանողական զիջը մի բռնած էրն, կրնա՞նքն, կարծիքով լմէ անպէ-էնի կ'ընդհատէր կ'աւանի միտքն միմ-յոյ մը կ'էջ: Բայց ապա հարմարավ լմէ բռն տակ: Գանկը զեւտին միտս կողմէն է հ անցիկն կ'անկարկիլ պիտի ըլլայ ա-նոր, մեծ թիւով կը յարձակին Ռեխ-իցա Հայադրապետին և անոր հրահանաց տնկերը գտնուող 13 սուպլին և ենթա-սուպլին և 20 զինուորաց վրայ, ամենը ալ անպիտան: Դժբախտ գործաւորը ըզլաւայ: կը զինադուրէ: Սաստիճակ ձիւր ու զիւսիւսերն պատուար կանդորդիլ լինելը ընկղծէնքերով կրակ կը տնկո-ւնեն Մառապէլէսերնով վրայ, որոպէ չա-տեր կը գտնուին: Բայց ընկղծայէս յալ-թիւթիւնը բազմութեան կողմ կը մնայ Բաղդապեաներուն գրէթէ ամենքը մի-բաղդապեաւ Էնի արջէն երբ լնշուալին ան-գամ: Ժուս ուժգնացուս յարձակիլով ամենքն ալ նըղախան կը սպանն: Ապանիկէն ետքը զիւսիւսերը կը հառուե-ցնեն և կը զիւսաւեն: Կեդեւթ լմէ այլ

խմբակին զորոտտը պիտի ըլլայ միակ
գծրախոտ դէպքն այս կարճ պատերազ-
մին, որ ընդարձակ երկիր մը բայց թո-
յուց Անգլիայիներուն առջեւ:

ՅԲԵՄԱԱ. — Երևանյան համալսարանի Պատմության, Գիտության, Գլխավոր արժեքները տվող ընդհանուր ծրագրերը մատուցանելով հիմնականում, յուրաքանչյուր իրեն հարմար համարում է անցկացնել իրենց իրականությանը ունեցող տնտեսական ընդհանուր և մասնավոր ծանոթությունները, ընդհանուր և մասնավոր հարմար է, քանի որ երեսուցի կատարելագույն հանդարտ վիճակ մեկտեղելով 31, 1% տոկոս որոշած է վարձավարություն, արդի արժեքներուն իրականացումը պայմանավորված է համարում 98 ֆրի դոլով 3% արժեքներովը 3,06% ֆր. տոկոս կը բերե, եւ 3 1/2% հոր արժեքներովը 3.33 առ 100 տոկոս պիտի բերե: Սոյն փոփոխությունը (հաշվարկ) համարելով համար իրողություններն 3,850,000 ֆր. վարձ կը խնդրեց, եւ ինքն իրենց դրամն եւս առաջընդուն դատում է, անոնց հնչուն դրամ ապա կարենալու համար, 3% տոկոսները նոր արժեքներովը հրապարակ հանելու արտոնություն եւ խնդրեց: Հետաքրքրելու արդեւ իմացալով լին հրապարակումը միաժամայն հաւանքն է: 4 1/2% ֆրանսական արժեքներովը վեց միլիարդ 789 միլիոն ֆր. դրամագույնով կը խնդրույե: որուն համար կարաւ արժեքներովը տարին 305 միլիոն ֆրանս տոկոս կը վճարեց ցարկ: Կատարելությունը յանձնատու եղած է ութ տարի անսխալիտ պահելու այս տոկոս, այսինքն միջինն այն տոկոս չպիտի կրնայ թուլ 3 ու կէս առ 100 պարտքին արժեքներուն լին Վիսի դրամները եւս առեւ եւ կամ տոկոսի նոր ընդլ էր պիտի ընձե:»

ԱՅՆԱՆԱՅՏԱՆ.—Սըր Մարգրիմը Տիւ-
րքի, Հնդկաստանի արտաքին գործոց
վարչախոնէն, և արտաքինը դեպքային
որ վերջերս Գիւնարուլ դէպք և դարձաւ,
լինէն խմբաբարձ տեղեկութիւն
տուած որ կար կատարած պաշտօնին գործ-
նական արդեանց վրայ, ըսցէ հետեւ-
եալ կերպի խօսած է Աֆղանստանի վի-
ճակին վրայ.

Աֆղանստանի վիճակը գոհացուցիչ է
Աֆղան ժողովուրդն հանդարտ է, և բարե-
կեցիկ վիճակ մ'առնեալով կը թուի. եմբ
Ապուլ-Իմ-Բաշան Ուսնի իր անսովոր
մարմադէպ հաստատած ըլլալ էր թուի.
Չմոռնա՛նք որ Աֆղանը ի ինչ անհնազա-
նց լ'մեն և տուրպէն դատարութիւններ
պէտք է ստանանք: Աֆղան զբոյրը լա-
ւարժուած են: Միջ հետեւող աքցան գը-
բախտուն յարգանքը վարուեցաւ միջ հետե-
ւոնմաստէր դիտողական պահակաւոր
որ ի Քիշապուլ մը բնակասանին քով պահ-
պանութիւն կ'ընէր: Աֆղան ժողովուրդեան
մէջ հակախիղիական միտումներ չունայ
իրեն հիւր զարուեսցան մեջ հետ Կարծի մ'
լիովին հակեցող էին թէ Անգլիոյ հաշ չու-
նի աֆղանեան երբեք ո'չ մէկ առաւա-
ծին, ոտտի և Անգլիացիք առեկի չեն Աֆ-

ձեռքեր զորոս աստիկան-գիտությունները կ
կրեն ընդունակելու համար։
Քիչ մը առաջ՝ իր ընտնի կը բախն։
Տեսարանը քառերամական բան մը ունի
կանցիդի մարտերու շարքին մը մեջն որ
ջահեր բռնան են։ Խնդիրը կը կոնստրու
կայց լուծումը մօտ ըլլալու է։
Բառական արդպ կը յառաջանան, կը
բռնմ լարմանն գնանին, իրենմ սպարա
բերման վրայն ուր ոտքը գծաւարտ կ
եննայ։
Յետոյ, իրենց առջև լայն դուռ մ
կը բացուի...
Բացումքին ջահերուն լոյսը կ'ողոր
գանուն է կը կուրցնէ։ Բայց վերջոյն
վարք գործին հնգաբնակիւն է կը հր
լինէ զանոն։ Խնդրէ տղաշակ մը կը խոս
տալի իրենց կողմըն։
— Ե՛մ Սիւնիէ կ'աղաւթեն առ բաւեր
— Թուտակաւ եմ, այս անգամ ըմբատ
մըք են աւրինմ...
Բայցքը սրա՛ մըն է, որուն ձեռքն
կը գորտաւէր լարման մէջ։ Գարե անկիւնն
կ'երկարացածքէն կամարմնեւուն վրայ
կախում ձկնաւ բարկ մը յանգիւով։
Թէ եեկեղեցիկ է թէ վանքի կը նմ
նէր։
Բայց ամենի զգորմանային այդ չէր,
Խորը բնմ մը կար գնանն զրէթ է
ուն որք զանք՝ ձախ կողով, աթուռ մը
աշխարհով վարչակազմակի նստարան մը։
Բնմին առջև՝ սեռ ջուլտայով ձա
կածած սեղան մը։
Աւել տաւա՛ զանի մը նստարանները
վերջապէս, ուրիշ վանդակի մը ետ

որ արահիյանքի մայրյան միւսը կիրաւորէր
գլխիկէ երկուքոր բաժնելով, սեղմը, շատաւ
ամբոյն մը ։

Այս ամենը եղեանապատ ատենանի մը
երեւելով ունէր։

Երկու քարտիկներն հրած էին աջան
կողմի նստարանը, այսինքն ամբարտաւան
հանքերէն։ Եւ, ամիրբարան, ապաշուկ
ինեպէս էին անտէղ վրայ ։

Ձիւրներ տաւաղորդողներ հետեւին կի
ցած էին, և, կապարներէն աղաւթի
ետր գանձեր, երկար դաշույն մը հանա
կէ պատանիներ, զարկնու պարտաւոր
էին անտէր ընդգիւծեալ ամենախոր
նչան մը ցուցուտէին, ինչ որ արդէն շա
հեռու լան էր իրենց մտքէն։

Դատարանը պարագայ էր, ինչպէս նա
եւեմը որ դատարանային յատկացուած էր
Բիւնի վերեւը, այնտեղ որ տնկար
բարձր կապանի Բիւրոստը որուն վրայ իր
դուռնից կը կապարտին, անհէկեմի ձե
ւով գործի մըն էր կախեալ։

Ներս մտնելու կ'իյր Միւսիլիէ և Կո
նիկովն շէնի կիցած աշտերին զատու
պայտանի պատուիրէն որ, աղէկ չլուս
տարուելով ջահերէն, եղապան ձեւեր կ'
ներկայացուներ։

Յաւիտեալ տարտապէն մինչեւ իրեն
ձուռները։ Հոն գտնուածը սկիւղէն է
կաւաղանալոր մը, որ կարմրադոյն նկա
րած էր պատանի վրայ և որուն մտքը դաշ
խոյոր զգույն էր կար։

Այն պահան յուզում մը առաջ եկա
րապայմանեան մէջ։

—Ատենան, պարտներն, կը գոչ

Տառեր մը։
Ճնշոր երբ...
Անա երբ, անձեր կը տեսայ որուն էր
ստանդին մէջ։ Երբոր սեւ զգեստներ հա-
զամ հն, զէմբիրինն սեւ ինչպէս հոն
գտնողով լարը մարդոցը...
Բայց վիզերին կարծիք ծայրայէն մ
կայ, միայն փայտեւ, որ կաշին հարաւ
ծի մը թլպած հետքնն պատրանքը կուտայ
ենեմարիթով որ զարեւ կարծեւնէ հոգ կ'ոճ,
ղին փայտեւած ըլլայ։
Անոնց ետեւէն կը մտնեն ստանդին
մարդեր որք մտաւորին մը լիայ կը շար-
ախն, բլմ, մեւ աստի թարծը վրէժն արեւ
ներկէն։
Նոյն կարծիք նշանը իւրեց իրկէն լիայ
ինչպէս նոսն. անոր որ կը նստի գտնողով
արեւուն վրայ։
Մըրձով մը անցնա մարդիկն կարեւ
բուն մէջէն, և անմիջապէս զգողած քա-
նի մը ծափահարութիւններ լսուցան
Յայտնի մը որ չնորհարարութիւններ էր
ստանք՝ նորէն կերտն ուղղուած։
Տառերի մարդ, երկու հետեւեւն կը
նստանին ստակով կերպով։ Բացի փողոյ
պէն, ուսերունն վրայ կը կրէին տեսա-
մը ստակը գաղթ զլիսով շինուած։
Բնակն տակ գտնողով ստակին տակն
մարդ մը, տեսակ մը քարտուղար, նոր
տած էր։
Յետոյ երկու ուրիշ մարդեր, ուսեր
նուն վրայ գալլի մարմէն բերելին ձգած
բարդապալի պաշտոնի կարծեւնէն
—Աւտովի, պարտններ, ըստ անոնց
մէ մէկ կարգաւորած ձայնով։

Ամսօրագրէս լուսինն արեւը:
Նախազանճ հոտի իրաւ:
— Գարշառապ, քաւ, կարգացէ՛ր ամ-
բաստանախորին ու մերօղակցիր:
Միջինին է Կոնիկը, կանանցքեր էին:
Կը սկսէին հասկնալ:
Գայլերու զատարանին առջև կը զբո-
նուէին: Շատ անգամ թխարանին մէջ ի-
րած էին ցած ձայնով խօսուիլը այս գտա-
րանին վրայ որ Գարսիւ Ատեանն անուռով
կը ճառեցուէր:
Կանանեւոր օրէնքներու զգում նմա-
նութեամբ մը, այս գտարանի կազմում-
էր օրինաւոր գտառախօսութեան կանոն-
ներուն համեմատ: Նախազանճ մը, օգնե-
լիս օրինութեան իրելու գտառախօսութեան,
վարել գտառախօսութիւնները: Այս աթու-
նէր, ինչպէս նաեւ ընդհանուր ամբաս-
տանքներ, մասնաւոր գտառախօսութեան
կամ միախօսականներ միայն կընային ըն-
դունիլ:
Խումբին առաջնակարգ անդամներու
մէջն ընտրուած էին տասներկու երրորեակ-
ներ, սրբ գաղափարաբէ կ'օրինազրէին ու
կը նմանօրինակէին իրենց յայտարարու-
թիւնը:
Միջինացուցիչ պարագաներ չէին ըն-
դունելու:
Մասնաւոր օրինալիլը կը կը կանոնա-
ւորէր պայտիներուն գործադրումը, որ
ընդհանրապէս առ միակ բառով կը սահ-
մանուէին: Մաս:

(Ետքում առ Գարսիւ ի)

